

INFORME DE L'ÀREA D'AGENDA LOCAL 21

INFORME ANUAL DEL PROGRAMA

AGENDA 21 ESCOLAR 2012-2013

Santa Eulària des Riu. Juliol de 2013.

Àrea d'Agenda Local 21.

Index

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. OBJECTIU DEL PROGRAMA	5
3. CENTRES QUE PARTICIPEN AL PROGRAMA AGENDA 21 ESCOLAR 2012-2013.	6
4. TASQUES REALITZADES	7
5. CONSECUCIÓ D'OBJECTIUS	16
6. CONCLUSIONS	18

1. INTRODUCCIÓ

L'Agenda 21 Escolar és un programa de participació apte per a la comunitat educativa a través del qual s'adquireix un compromís per treballar per la qualitat ambiental i la sostenibilitat del propi entorn. Les Agendes 21 Escolars s'han difós tant a les Illes Balears com en la resta del món. En l'actualitat, milions de persones estan treballant en el programa a favor de la sostenibilitat del planeta. Per aquesta raó, la UNESCO, en el marc de la Dècada de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014), ha considerat aquest programa com bona pràctica.

Implica a tota la comunitat educativa; professorat, alumnat, famílies, AMPAs, personal no docent (secretaria, consergeria, personal de neteja, etc.), entre altres. Es poden adherir voluntàriament **centres educatius de primària o secundària.**

Per tant, aquest és el segon any que l'Ajuntament proposa el Programa Agenda 21 Escolar. L'Ajuntament de Santa Eulària, amb l'objectiu de promoure la participació dels nens i nenes del municipi, va engegar el **Ple Infantil a principis de 2012**, del qual varen sortir propostes dels centres escolars. Una d'aquestes propostes va ser la demanda de fonts d'aigua a alguns centres escolars i pobles.

D'aquesta forma, el programa Agenda 21 Escolar per al curs 2012-2013, s'ha treballat l'estalvi d'AIGUA, baix el lema "Una gota menys, una gota més". A aquesta campanya, s'ha contat amb la participació també d'AQUALIA, empresa subministradora d'aigua al municipi.

A més del treballar temes d'aigua, els centres també han treballat altres vectors ambientals (residus, hort escolar,)

2. OBJECTIU DEL PROGRAMA

Amb aquest programa, es persegueixen dos tipus d'objectius. Per una part, els objectius generals de l'Agenda 21 escolar estan enfocats a la sensibilització ambiental i promoure la participació dels més petits, perquè s'inquietin per temes d'actualitat, sàpiguen veure els problemes, però també formular solucions. El segon gran grup d'objectius, són molt més específics, i persegueixen arribar a aconseguir millores ambientals als centres, com és, per exemple, l'estalvi d'aigua.

Objectius generals de la convocatòria:

- 1- Donar suport tècnic i econòmic als centres escolars que treballen per a la sostenibilitat.
- 2- Implicar a la comunitat educativa en el procés de sostenibilitat, i promoure la presa de decisions per mitigar impactes ambientals de les activitats quotidianes i de l'entorn més proper.
- 3- Promoure el sentiment participatiu entre els més joves, escoltar les seves opinions i tenir en consideració les seves necessitats.
- 4- Incloure a l'Agenda 21 Local propostes de millora sorgides del món educatiu, ja sigui per mitjà de l'Agenda 21 Escolar com per altres canals participatius, de comunicació i relació formal amb l'Ajuntament de Santa Eulària (Xarxa Escola, CEM, etc).

Objectius específics de la convocatòria:

- 5- Sensibilitzar de que l'aigua és un recurs escàs.
- 6- Fer un seguiment del consum d'aigua al centre, i analitzar l'històric de consum (darrers 5 anys).
- 7- Promoure la implicació i participació dels alumnes en la proposta de mesures per estalviar aigua així com en la consecució de l'estalvi d'aigua.
- 8- Implicar el projecte a totes les àrees educatives. (matemàtiques, coneixement del medi natural, social i cultural, educació artística, educació per a la ciutadania, etc).

- 9- Avaluar quines propostes d'estalvi han funcionat millor al centre.
- 10-Conèixer els continguts que ha d'incloure un projecte (objecte, pressupost, ..).

3. CENTRES QUE PARTICIPEN AL PROGRAMA AGENDA 21 ESCOLAR 2012-2013.

CENTRE	TEMES TREBALLATS
CEIP SANT CARLES	PROPOSTA A: CAMPANYA D'ESTALVI D'AIGUA.
CEIP JESUS	PROPOSTA B: UNA FONT AL MEU CENTRE ESCOLAR. PROPOSTA DE CENTRE: HORT ESCOLAR
CEIP S'OLIVERA	PROPOSTA A: CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA. PROPOSTA DE CENTRE: HORT ESCOLAR
CEIP PUIG D'EN VALLS	PROPOSTA A: CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA PROPOSTA B: "UNA FONT AL MEU CENTRE ESCOLAR". PROPOSTA DE CENTRE: L'ALIMENTACIÓ, HORT I EL COMPOST.
IES XARC	PROPOSTA A: CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA
CEIP SAN CIRIAC	PROPOSTA A: CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA PROPOSTA B: "UNA FONT AL MEU CENTRE ESCOLAR". PROPOSTA DE CENTRE: HORT I JARDÍ, TRACTAMENT DE RESIDUS I CONSUM RESPONSABLE.
CEIP SANTA EULÀRIA	PROPOSTA A: CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA.

Aquest any, els centres que no han participat, per estar involucrats a altres projectes, han estat el CEIP Santa Gertrudis i el CEIP Venda d'Arabí. Així mateix, sí que han participat en el I Congrés Infantil d'Estalvi d'Aigua, presentant les actuacions relacionades amb l'estalvi que desenvolupen als seus centres.

4. TASQUES REALITZADES

CAMPANYA ESTALVI D'AIGUA.

Els centres escolars que han treballat aquest tema han elaborat un projecte on han inclòs un Pla d'Actuació amb mesures d'estalvi d'aigua per arribar a un 10% menys respecte a l'any anterior.

Tots els centres que han participat al programa, han rebut xerrades sobre com elaborar aquest projecte. Aquestes xerrades les varen impartir entre la tècnica d'Agenda Local 21 (Pilar Escandell) i el cap de servei d'Aqualia (David Bernaus).

Xerrada del cap de servei d'Aqualia a un dels centres escolars.

Així mateix, Aqualia ha regalat difusors a tots els centres (dispositius estalviadors per aixetes). En funció de les característiques de les aixetes dels centres, s'han instal·lat

- 12 difusors al CEIP Sant Carles.
- 12 difusors al CEIP Jesús.
- 12 difusors al CEIP Puig den Valls.
- 12 difusors al CEIP S'Olivera.
- 9 difusors als CEIP Santa Eulària

- 4 difusors al CEIP San Ciriac.

Difusors d'aigua per aixetes.

Els centres també han rebut un històric del consum d'aigua, així com les factures, per poder fer un seguiment del consum d'aigua. També se'ls hi ha explicat com es llegeix el comptador, per portar un seguiment més acurat del consum.

S'ha instal·lat un comptador d'aigua per l'escola de Santa Eulària, ja que les escoles de San Ciriac i Sta Eulària comparteixen comptador d'aigua i factura.

PROJECTE DE FONTS.

Pel que fa al projecte de fonts, les escoles que participen en aquesta actuació han rebut informació en relació a:

- Models de fonts amb pressupost.
- Xarxa d'abastiment d'aigua, amb els comptadors.
- Contacte de Dr. Marí pel que fa la manteniment – Legionel·la.

Aquests projectes s'han presentat al Ple Infantil, on va aprovar la seva instal·lació per majoria absoluta.

SUPORT ALS CENTRES EN LES SEVES PROPOSTES.

La tècnica coordinadora d'Agenda Local 21 i la tècnica en Sistemes de Gestió segueixen amb la tasca d'oferir suport als centres, com també xerrades de divulgació de diversos temes ambientals.

A l'IES Xarc s'han realitzat les següents xerrades als alumnes:

- 2 xerrades de Gestió del Litoral al municipi de Santa Eulària (gestió de platges, plantes invasores, estalvi a dutxes, etc etc). A un grup de 3er d'ESO i a un grup de 1er de Batxillerat.
- 3 xerrades de Gestió de Residus al municipi de Santa Eulària, als sis grups de 1er d'ESO.

Al CEIP Santa Gertrudis, s'ha impartit 1 xerrada sobre Sostenibilitat, ja que el centre ha participat al projecte ARCE.

I CONGRÉS INFANTIL DE L'AIGUA

L'Ajuntament va organitzar, juntament amb el patrocini d'Aqualia, el I Congrés Infantil d'estalvi d'aigua, on dos grups de cada escola varen assistir, i dos o tres representants varen exposar els projectes i activitats que estan portant a terme a l'escola i com estan fent el seguiment del consum d'aigua.

El congrés es va celebrar al Palau de Congressos, el 22 de març de 2013, per commemorar el Dia Mundial de l'aigua.

La participació dels centres va ser molt activa, elaborant unes presentacions molt treballades i ben estructurades, i els ponents ho explicaren amb molt de detall.

Aprofitant també que el municipi de Santa Eulària és Ciutat Amiga de la Infància, durant el descans del Congrés, es va realitzar la campanya Gotes per Níger, una

campanya solidària per recaptar diners pels nins de Níger, que no tenen accés a l'aigua.

Fotografies del Congrés

Alumnes dels centres escolars del municipi, que assisteixen al I Congrés Infantil

Inauguració del Congrés per part del Batle, Vicent Mari.

Intervenció dels alumnes del CEIP Santa Eulària

Intervenció dels alumnes del CEIP Sant Carles

Intervenció dels alumnes del CEIP Puig den Valls

Intervenció dels alumnes del CEIP Santa Gertrudis

Intervenció dels alumnes del IES Xarc

Intervenció dels alumnes del CEIP San Ciriac

Intervenció dels alumnes del CEIP Venda d'Arabí.

Agraïments i felicitacions a tots els centres escolars per part de les Regidores de Medi Ambient, Antònia Picó, i Educació, Edu Sánchez, i del cap de servei d'Aqualia, David Bernaus.

Acte final del Congrés, a càrrec del nostre mestre de cerimònies, el gran Mag Albert.

Participació dels nens i nenes a la Campanya Gotes per Níger.

5. CONSECUCIÓ D'OBJECTIUS

CEIP SAN CIRIAC

Els alumnes del CEIP San Ciriac han assolit els hàbits i coneixements en aquesta activitat, que consideren que ha estat molt satisfactòria.

El centre considera:

- Airejadors a les aixetes → No ha estat possible la seva instal·lació per incompatibilitat amb les aixetes.
- Les canonades del centre són molt antigues i regularment tenen fuites.
- L'hort del CEIP Santa Eulària, el CEIP San Ciriac i Can Planetes estan connectats a la mateixa mànega sense comptadors d'aigua específics, el que fa poder portar un seguiment del consum d'aigua del propi centre.

Per aquest darrer motiu, el centre no ha pogut esbrinar si han aconseguit estalviar un 10% d'aigua.

CEIP SANTA EULÀRIA

Han assolit els objectius plantejats, tal com la sensibilització als alumnes sobre el problema de l'aigua a les Illes Balears; inculcar hàbits d'estalvi d'aigua al bany, cuina, pati, jardí..; fer un seguiment del consum d'aigua al centre i analitzar l'històric; implicar en el projecte diferents àrees educatives;

- No han pogut fer una comparativa amb altres anys, perquè el comptador d'aigua s'ha instal·lat a Febrer 2013.
- Cisternes dels banys es queden embussades i perden aigua → sol·liciten canviar-les (han fet varis escrits a l'Ajuntament).
- Llegien el comptador d'aigua entre les 09:00-14:00 (jornada escolar) i des de les 14:00 fins a les 09:00 del dia següent, essent superior aquest consum fora de l'horari escolar.

L'objectiu de reduir el consum d'aigua s'ha treballat, però al no tenir dades d'anys anteriors separades, no es pot veure el seu compliment.

Conclusions del CEIP Santa Eulària:

- Canviar aixetes que perden aigua o tarden molt de temps a tancar-se.
- Revisar la font del pati de baix, ja que a vegades es queda oberta (mecanisme no funciona bé).

- Revisar i/o canviar cisternes dels banys, perquè es queden enganxades i perden molta d'aigua.

Pel que fa al projecte Hort Escolar, les valoracions del centre han estat molt positives i satisfactòries tant per alumnes com per pares, ja que ha estat una activitat nova.

IES XARC

L'institut ha assolit satisfactòriament els objectius de sensibilitzar sobre la problemàtica de l'aigua a les Illes Balears i inculcar hàbits d'estalvi d'aigua al bany/pati/jardí.

No ha pogut reduir el consum d'aigua al centre.

Els alumnes de 1er d'ESO han visitat la Depuradora de Santa Eulària per conèixer el procés de neteja de l'aigua residual generada al municipi.

També han treballat altres aspectes com energia i canvi climàtic i residus.

CEIP S'OLIVERA

El centre ha treballat l'eix aigua, hort i jardí i residus, assolint satisfactòriament molts dels objectius plantejats.

CEIP JESUS

El centre ha treballat l'hort escolar, essent aquest curs la primera vegada que es posa en marxa aquest projecte. Per a la posada en funcionament de l'hort, el centre ha comptat amb la participació dels pares i mares dels alumnes, per llaurar el terreny amb tractor, llevar males herbes i nodrir la terra amb adobs i composts ecològics, dels professors i alumnes, i de la persona de manteniment.

Els objectius que han assolit amb la posada en marxa de l'hort, han estat: ensenyament actiu i participatiu, ètica de conservació i respecte a la natura, valorar les relacions entre el medi i les activitats humanes, comprendre el cicle de les plantes, conèixer les eines pròpies per treballar l'hort, importància de l'alimentació sana, dietes mediterrànies, etc.

CEIP PUIG DEN VALLS

El centre de Puig den Valls ha realitzat un projecte molt complet en relació a l'estalvi d'aigua, portant a terme moltes activitats (campanya conscienciació, detectar i reduir fuites a la xarxa del centre, posar limitadors a cisternes wc i difusors a aixetes, recollir aigua de pluja per regar, seguiment del consum mitjançant factures, recollir propostes dels alumnes sobre l'estalvi d'aigua.

El centre considera que encara hi ha que fer molta feina per tal de fer arribar a les famílies valors de respecte cap al medi ambient.

EVOLUCIÓ DEL CONSUM D'AIGUA AL CENTRES

Els centres que més aigua han estalviat han estat:

- CEIP Sant Carles, amb un estalvi aproximat del 60% respecte a l'any anterior.
- CEIP Santa Gertrudis, amb un estalvi aproximat del 30% respecte a l'any anterior.
- CEIP Puig den Valls, amb un estalvi aproximat del 30% respecte a l'any anterior.
- CEIP Jesús, amb un estalvi aproximat del 13% respecte a l'any anterior.
- CEIP S'Olivera, amb un estalvi aproximat del 13% respecte a l'any anterior.
- CEIP Venda d'Arabí, amb un estalvi aproximat del 3.7% respecte a l'any anterior.

Els únics centres que no han reduït respecte l'any anterior han estat el CEIP Santa Eulària, el CEIP San Ciriac i l'IES Xarc.

6. CONCLUSIONS

Com a principals conclusions del programa, l'Ajuntament de Santa Eulària considera que la participació dels centres escolars a un programa com aquest, d'educació i sensibilització ambiental, és molt important pel futur del nostre municipi. Per tant, s'enorgulleix de poder donar el suport tècnic i econòmic per portar endavant les iniciatives dels més petits.

Considera que els centres realitzen una tasca molt important en ensenyar i guiar als nens i nenes en aquest tipus d'iniciatives, i vol agrair a tot l'equip docent, administratiu i de manteniment, la gran tasca que desenvolupa. També és important la participació dels pares i mares, cosa que hem pogut veure a la majoria de centres, on els pares han ajudat i col·laborat en posar en marxa moltes activitats.

Una altra avantatge de portar endavant aquest programa, és que els centres són els qui detecten els principals problemes del dia a dia, i per tant, podem tenir una major coordinació per poder solucionar problemes. Enguany el tema tractat majoritàriament per tots els centres ha estat l'aigua, i per això, molts centres han detectat problemes com fuites de canonades antigues, cisternes i aixetes.

Amb tot això, l'Ajuntament es compromet a arreglar totes aquestes instal·lacions que presenten majors problemes, per intentar també estalviar aigua, ja que la feina de sensibilització i estalvi d'aigua ja l'han fet els centres escolars.